

Kahula külas 14. VI 1943.

Kallis Koolivend.

Hea, et sinu kiri enne kokkutulekut
mulle kätte jõudis. Aktusele luges
Meeta Laansoo Tegevustest ette,
saadeti mainis seda ka Helenel
Peep oma sõnavõtus. Niist mul
ei tarvitsenud enam enam mainida
aiumel Martiaste andsin kirje
Jugeda-Lubas sulle aoste vastata
Osta Kagu Öäle ja pärast kohoi-
lausa andsin T. Lemme meile
asavõtjate Linn saadetus poldi
vaatamises. Ma ei uskunud,
et palju asavõtjaid oli Tallinnas
Haapsalme ja Tärnust Helenel
Peep oli teinud suure töö. Ligi
100 inimest viibis kohal. Eks Peep
kirjeldas Tapsetaast, andmeid mul
ei olnud. Opetajatest alid kohal
Laansoo, pr. Laev R. Eto ja Teis
keda ma ei tundnud. Leifeldt
Levald kõneles aktusel väga
humoorikalt oma mälestustest

esimesest kerrast aastastest.
Osa oli küll kordamisi, mis
ta rääkis kuni 50. a. juubelil,
kuid siis oli osavõttjad üsna
vähed.

End. õpetajatest võttis sõna pr. Meeta
Laansoo ja pr. Laevend nime
Espenberg, kõneles ka. Sain
Meeta Laansoo kaudu teada,
et ta vend Väike-Maarjast
tuli ka Kolomalt Kullakaevandest
tagasi, kus mere 1945. Talvel
ühes laagris kergkannu ühes
alime. Meie laagripunkti oli
1945. a. ^{uude} 300 eestlast, kolme aastage
ja järele armul 70 mehe tüüpi
Kõik said alatoitlust tugevust
duse haigustesse. Kõige rohkem
võttis esimestel aastatel diisei-
teeria, skorbuit ja kopsu-
põletik. Kõik need haigused olid
ma seal läbi põdenud. Juhuse tõttu
sünni alla jäänud. Laagris elust

annab tõetruu kirjelduse Kirjanik
Alexander Solženitsën "üks päev
Ivan Denisšoviti elus," mille ne
ilmus ka eesti keeles ja arvatakse,
on ka olumund Rootsis ja olemas
filmigi sealsest sellest raamatust.
Meil on raamatukogudest nüüd
see raamat ära korjatud. Ma
sain seda raamatut lugeda
1962 ajaks, "Nõoõidli" vene
keeles. Kõikide tõlge eesti keeles
on mul olemas. Trükiti on
40.000 ja müüdi palju läbi. Ilmus
eesti keeles 1963. a. Kirjanik ise
Lüde kirjanikuks liidest välja
heidetud. Kolomal olin ^{uuni} 1948, siis
toodi mind Karagandasse.
Kolomal olin ühes laagripunktis
ühes eestlase Sami ajal oli raamat
illem ins. Veerus, kelle vene keeles
on Lõuna-Ameerikas. Veerus oli
Prantsusmaal hariduse saanud
ja lamamine koro! haiglas ühes

Temaga oli nii hea rääkida. Tema jäi
ka sinna disenteria haigusega.
Taldisi kooligümnaasiumi õpetlane
silikoolis teoloogია lopetamine
Walter Weitmänni - eest. "Walter
Rõude" suri samuti 1945. a.
disenteriaarse sümpt. Jõhvi Ühisgüm-
naasiumi õpetlane Karl Tramborg - Tammara
oli Märjamaa lüdesõlme ülem
samuti disenteriaarse. Eluga
pääsesid koolijuhatajad Rõue
ja Ovier - Läänemaaltsi
said 1956 lakti, nagu ma kuulnud
olein. Karaganda laagris kuigi
kaua ühes "Das Reich" pea-
toimetaja Hermann Sparagiga
ning ka ministeer Otto Viediga,
kellele kodumaale tuleku luba
ei antud, Elab Kaukaasias.
Kokku tulekul oibid Harald
Rooks ja Emil Rea, kes 1940.
suvel arreteeriti. Emil Reaga
läksid Hugo Meineri juure

Eelpeale koostati mitu napp
sain Hugo Käest teada Tšapšeli
Voldemar Härme saatuses
Tšauri 1954. Krasnojarki Kraide
Kassatšenski pajooni Tööstas
1948. a. peale laagrist vabane-
mist Karja karvitsejana sohtsooni
Suri tüsikuise, Hugo ütles, et
oli kõhineud verd. Samuti suri
Jõhvi Kõhtupäristas Rammul ^{üha} ~~heist~~
aretee riteist. Nüüd tuli meelde
veel üks teine Rammul Paul
Rammul, kes tuli 1948. a. Rootsi
ja teenis kohtorist, laagris. Too
oli psühholoogia prof. poeg
Ma tea, kas poeg veel elab
või vana elab veel ta s a s
juba 90. aastaseas. Ajalohetes
olnud ta eluloo kirjeldust.

Hugo Meiner oli rätsepi ja oli ka
jaamas, kui Y. ümberpaalajon jõhviist
ära kaeti. Ta oli täielikult proletaar-
lane, kuid sai oma karjuse saame.

ti nagu teisedki Saastat. Seele tut-
vus ta ühe leedulannaga ja
Korjastid nüpa ja õmbelustiga raam-
kus tagasi tuleid ostsid Johanna ja
Talvel kuperin Richard Majava
põlvi väeja antud raamatut
"Jaan Anvelt". Seele on paljude
mälestuste seas Jaan Anveldi
veel ka tema tütre mälestused.
Jaan Anvelt sai 1934. a. detsembris
ainuühtselt arstirühmit 5 päeva
ja siis oli ta Teadmata Kade-
muse, 80. mngit kohust ege
midagi. Mis moodi Anvelt
surmus blaataselt piinati
võeti ei kirjutata. Richard
Majava - Anslaud ise on istu-
nud 1938 - 1954, kuid miks ise
istunud, sellest oma mälestustes
ei kirjutata. Järgi Pögel -
maini ja teiste elulood lõpetad
sõnad Leenges Stalini i hiku -
kultuuri abivõrk. Paljude

ei mainita enam Leegi Stalini
nimi: Leenges Repressiooni abivõrk.
Saadati juht 12. juunil, Ennund
Richard Majava kirjutisega meie
Kohla - Järve raudteel ja liuna
ajalehes "L. Lipp" kus R. Majava
kirjutis Adolf Kerkerist, mis nime
vannab see eesti Kerkeri
praegu. Kerkeri Ede Aliise
oli ka meie lõpetajate hulgas
ja oli koosviibimisel. Ma saan
taga võtta vähe näide. Ta
oli omari aluse¹⁹⁴¹ Harjumaal
Kõueõpetaja, kohtasid teda
ühel kongressil 1938. a. Selles
Isamaaliidu kongressil, kus Einbund
benpaan teatavasti tegi, et vapoorid
tahtsid Tõrri kerkitada (sala-
korsalek Kadaka maanteel).
Kalevi Otto ei ole mittelegi kormu -
tulevusest aru võtnud, sest ka
timal on viharavendari Tõrre kandi.
Räägitaose, 5 ta olla palju

Taie mehi Siberisse saatnud,
et om e nahnne päästa. Oli ta
Saksa ajal julgeoleku referent,
kuia selle eest pole ta ise istunud
selle res valitsuse ajal päevagi
kinni. See pole küll minu asi,
kuia Tarta mehed, kes on Siberisse
veidi tatud ja nende sugulased
on tema peale võtnud pahand.

Sind tervitab E. Puupuu neiu põlv
nimega Laasberg. ^{Sempekt} Ta oli Haapsalu
seminari õppimise ja oli ka
kokkutulekul. Veel Renate
Raagul - neiu põlv nimega
Lillemägi. Oli kooliõpetaja
Ratvas, minu perekonnase õde.
Ta oli kokkutulekul sept. 1938.
ja paljud teised, kes sind
tunnevad. Küid olen liiga
põlgi kirjutanud, küid loodan
et sind teine kord aega jätmine
seal midagi teatada ja kirjutada

Tervitades
Valdur Vall,